

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Кафедра історії, теорії мистецтв та виконавства

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з науково-педагогічної і
навчальної роботи та рекрутації,
проф. Гаврилюк С. В.
Протокол № 2
ВІД «18» жовтня 2017 р.

№ 37518102017

ПРОГРАМА
нормативної навчальної дисципліни

СУЧАСНІ СИСТЕМИ МУЗИЧНОЇ ОСВІТИ

підготовки магістра
спеціальності 025 Музичне мистецтво
освітньої програми Музичне мистецтво

Луцьк – 2017

Програма навчальної дисципліни «Сучасні системи музичної освіти» підготовки магістра, галузі знань 02 Культура і мистецтво, спеціальності 025 «Музичне мистецтво», за освітньою програмою «Музичне мистецтво». – 2017. – 9 с.

Розробник: Кузава І. Б. – доктор педагогічних наук, професор

Рецензент: Лякішева А.В. – доктор педагогічних наук, професор кафедри соціальної педагогіки та педагогіки вищої школи

Програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри історії, теорії мистецтв та виконавства

протокол ____ від _____ 2017 р.

Завідувач кафедри: _____ (Ігнатова Л.П.)

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною комісією факультету культури і мистецтв

протокол № ____ від _____ 2017 р.

Голова науково-методичної комісії факультету культури і мистецтв _____ (Шиманський П.Й.)

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною радою Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	02 Культура і мистецтво 025 Музичне мистецтво Другий (магістерський)	Нормативна
Кількість годин/кредитів <u>120/ 4</u>		Рік навчання <u>6</u>
		Семестр <u>11</u>
		Лекції <u>20</u> год.
		Практичні <u>16</u> год.
		Самостійна робота <u>76</u> год.
ІНДЗ: немає	Консультації <u>8</u> год.	
	Форма контролю: екзамен	

2. АНОТАЦІЯ КУРСУ:

Робоча програма з навчальної дисципліни «Сучасні системи музичної освіти» є нормативним документом Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, який розроблено кафедрою історії, теорії мистецтв та виконавства на основі освітньої програми підготовки здобувачів вищої освіти відповідно до навчального плану для галузі знань 02 Культура і мистецтво, спеціальності 025 «Музичне мистецтво» денної форми навчання. Робочу навчальну програму укладено згідно з вимогами Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (ЄКТС). Програма визначає обсяги знань, які повинен опанувати здобувач другого (магістерського) рівня відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики, алгоритму вивчення навчального матеріалу дисципліни «Сучасні системи музичної освіти», необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти.

Мета вивчення курсу – підготовка майбутніх фахівців у галузі музичного мистецтва до рівня і тенденцій розвитку сучасної науки, ознайомлення з провідними методичними системами музичної освіти та виховання, вивчення теоретичних засад найкращих досягнень визначних педагогів світу, аналіз авторських концепцій та методик музичної освіти та виховання, осмислення та можливості застосування їхнього практичного досвіду в сучасній музичній освіті. Основа навчальної дисципліни – новітні дослідження музичної педагогіки, методики музичного виховання та суміжних наук. Теоретичні знання підкріплюються конкретними прикладами практичного застосування найкращих досягнень авторських методик музичної освіти та виховання в сучасному освітньому просторі.

Завдання вивчення курсу:

- систематизація знань студентів щодо загальної характеристики цілісної педагогічної системи;
- розкриття і аналіз в історичній ретроспективі зародження та розвитку різноманітних підходів до музичної освіти;
- формування у студентів вміння аналізувати, порівнювати підходи до різноманітних систем музичної освіти України та зарубіжних країн;
- виховання основ професійного мислення студентів;
- розвиток у студентів самостійності мислення і потреби в самоосвіті та саморозвитку;
- формування інтересу до майбутньої професійної діяльності.

3. У процесі вивчення курсу студент формує такі освітні і професійні **компетентності**, що включають здатність до:

- набуття знань щодо становлення і розвитку систем музичної освіти зарубіжних країн в історичній ретроспективі;
- вивчення, узагальнення та впровадження в практичну роботу передового музично-педагогічного досвіду зарубіжних країн;
- аналізу і творчого переосмислення провідних авторських методик та педагогічних систем музичної освіти зарубіжних країн;
- використання в музично-педагогічному процесі сучасних методів та прийомів музичного навчання і виховання;
- естетичного оцінювання і впровадження кращих зразків музичного мистецтва у художньо-педагогічну діяльність;
- самостійної виконавської і словесної інтерпретації музичних образів і практичного володіння музично-виконавським репертуаром;
- вироблення у студентів професійних орієнтирів щодо майбутньої художньо-виховної діяльності.

4. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Програма навчальної дисципліни складається з таких **змістових модулів**:

1. Історичний та загальний огляд розвитку систем музичної освіти від зародження до кінця XIX ст.
2. Концептуальні засади розвитку провідних педагогічних систем музичної освіти зарубіжних країн XX – початку XXI ст.

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.
Змістовий модуль 1. Історичний та загальний огляд розвитку систем музичної освіти від зародження до кінця XIX ст.					
Тема 1. Синкретичне мистецтво первісного суспільства та естетика міфологічного світогляду в музично-естетичному вихованні стародавніх цивілізацій.	22	4	4	12	2

Тема 2. Світоглядні детермінанти розвитку музичної освіти за доби Середньовіччя, Відродження та Просвітництва	20	4	2	12	2
Тема 3. Основні напрямки розвитку західноєвропейської теорії і практики музичної освіти у XIX столітті.	18	2	2	12	2
Змістовий модуль 2. Концептуальні засади розвитку провідних педагогічних систем музичної освіти зарубіжних країн XX – початку XXI ст.					
Тема 4. Інтегративні тенденції розвитку систем музичної освіти в контексті культури Новітнього часу.	29	4	4	20	1
Тема 5. Аналіз провідних педагогічних систем музичного виховання дітей XX ст.: Е.Жак-Далькроза, К.Орфа, З.Кодая, Б.Трічкова	31	6	4	20	1
Всього	120	20	16	76	8

5. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

Тема	Кількість годин
<p>Синкретичне мистецтво первісного суспільства та естетика міфологічного світогляду в музично-естетичному вихованні стародавніх цивілізацій.</p> <p>1. Розкрити сутність синкретичного мистецтва первісного суспільства. 2. Охарактеризувати естетичні погляди древніх греків про красу людини. 3. Проаналізувати античні теорії музично-естетичного виховання у працях Платона і Аристотеля.</p>	12
<p>Світоглядні детермінанти розвитку музичної освіти за доби Середньовіччя, Відродження та Просвітництва</p> <p>1. Розкрити основні принципи, на яких ґрунтувались естетичні ідеали західноєвропейського Середньовіччя. 2. Охарактеризувати середньовічну систему церковної і світської освіти. Яке місце посідала в ній музична освіта. 3. Розкрити сутність та значення реформи музичного теоретика та педагога доби Середньовіччя Гвідо д'Ареццо. 4. Проаналізувати, які ідеї стали найвищим досягненням музичної педагогіки епохи Ренесансу. 5. Дати характеристику художніх стилів доби Просвітництва: бароко і класицизму.</p>	12
<p>Основні напрямки розвитку західноєвропейської теорії і практики музичної освіти у XIX столітті.</p> <p>1. Охарактеризувати основні художні напрями європейської культури XIX ст.: класицизм, романтизм, реалізм. 2. Визначити основні чинники, під впливом яких розвивалась музична освіта XIX ст. 3. Проаналізувати метод Тонік Соль-фа навчання музики С.Глоувер і Дж.Кервена та розкрити його переваги та недоліки. 4. Розкрити основні суперечності та недоліки у масовій музичній освіті XIX ст.</p>	12

<p>Інтегративні тенденції розвитку систем музичної освіти в контексті культури Новітнього часу.</p> <p>1. Охарактеризувати основні протиріччя ХХ ст., які позначились на розвитку художньої культури.</p> <p>2. Проаналізувати художньо-естетичні напрями новітнього мистецтва ХХ ст.</p> <p>3. Визначити основні тенденції розвитку дитячої музичної педагогіки ХХ ст.</p>	20
<p>Аналіз провідних педагогічних систем музичного виховання дітей ХХ ст.: Е.Жак-Далькроза, К.Орфа, З.Кодая, Б.Трічкова</p> <p>1. Проаналізувати систему музично-ритмічного виховання Е.Жак-Далькроза.</p> <p>2. Обґрунтувати педагогічні ідеї педагогічної системи К.Орфа («Шульверк»).</p> <p>3. Визначити переваги релятивної сольмізації в авторській концепції З.Кодая.</p> <p>4. Охарактеризувати особливості болгарського методу «Столбіца» Б.Трічкова.</p>	20
Разом	76

6. РОЗПОДІЛ БАЛІВ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Дисципліна складається з двох змістових модулів та її вивчення не передбачає виконання ІНДЗ. У цьому випадку підсумкова оцінка за 100-бальною шкалою складається із сумарної кількості балів за:

1. поточне оцінювання з відповідних тем (максимум 40 балів);
2. модульні контрольні роботи (максимум 60 балів).

Поточний контроль (мах = 40 балів)					Модульний контроль (мах = 60 балів)		Загальна кількість балів
Модуль 1					Модуль 2		
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2		МКР 1	МКР 2	100
Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т 5	30	30	
8	8	8	8	8			

Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка для екзамену
90 – 100	Відмінно
82 – 89	Дуже добре
75 – 81	Добре
67 -74	Задовільно
60 – 66	Достатньо
1 – 59	Незадовільно

7. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Бичкова Л. Кольористична культура античного світу/ Л.Бичкова. – Вища шк., 2003. – 135с.
2. Куришев Є.В. Теорія та практика музично-естетичного виховання за системою К.Орфа / Є.В. Куришев, Л.К. Куришева. – К.: ІСДОУ, 1994.
3. Ковалів В. Методика музичного виховання на релятивній основі / В.Ковалів. – К.: Муз. Україна, 1973. – 150с.
4. Масол Л.М. Загальна мистецька освіта: теорія і практика: монографія / Л.М.Масол. – К.: Промінь, 2006. – 432 с.
5. Музична естетика античного світу / Вступний нарис і зібрання текстів проф. О.Лосєва. – К.: Муз. Україна, 1974. – 217 с.
6. Олексюк О.М. Музична педагогіка: Навч. посібник / О.М.Олексюк. – К.: КНУКіМ, 2006. – 188 с.
7. Падалка Г.М. Музична педагогіка: Курс лекцій з актуальних проблем викладання музичних дисциплін в системі педагогічної освіти / Г.М. Падалка // За ред. В.Бутенка. – Херсон: ХДПІ, 1995. – 103с.
8. Ростовський О.Я. Лекції з історії західноєвропейської музичної педагогіки: Навч.посібник / О.Я.Ростовський. – Ніжин: вид-во НДПУ ім. Гоголя, 2003. – 193 с.
9. Рудницька О.П. Музика і культура особистості: проблеми сучасної педагогічної освіти / О.П.Рудницька. – К.: ІЗМН, 1998.
10. Уланова С. Нариси з історії європейської музичної освіти і виховання: Від античності до початку ХІХ століття / С.Уланова. – К.: Знання України, 2002. – 326 с.

Додаткова

1. Абашкіна Н.В. Принципи розвитку професійної освіти в Німеччині / Н.В.Абашкіна. – К., 1998.
2. Волинець Л. Загальна мистецька освіта в середній школі Данії / Л.Волинець // Мистецтво та освіта. – 2005. – №2. – С.25-28.
3. Волинець Л. Мистецька освіта у середній загальноосвітній школі Франції / Л.Волинець // Пластичні мистецтва. – 2002. – №1. – С.101-104.
4. Волинець Л. Художньо-естетична освіта в Японії / Л.Волинець // Мистецтво та освіта. – 2002. – №1. – С.28, 37-38.
5. Жак-Далькроз Э. Ритм / Э.Жак-Далькроз. – М.: Классика ХХІ, 2001. – 298 с.
6. Зязюн Л. Виховання мистецтвом у системі освіти Франції / Л.Зязюн // Теоретичні та методичні засади неперервної мистецької освіти: Зб. матеріалів науково-методологічного семінару. – Чернівці: Зелена Буковина, 2005. – С.22-24.
7. Кодай З. Избранные статьи / З.Кодай. – М.: Сов.композитор, 1983. – 400
8. Фролкин В. Традиционные и новаторские черты современных зарубежных систем массового музыкального воспитания/ В.Фролкин//

Художественное воспитание подрастающего поколения: проблемы и перспективы, 1989. – с.59-75.

9. Шестаков В.П. От этоса к аффекту. История музыкальной эстетики от античности до XVIII века. Исследование / В.П.Шестаков. – М.: - Музыка, 1975. – 350с.

10. Элементарное музыкальное воспитание по системе Карла Орфа / Сост.Л.А.Баренбойм. – М.: Сов.композитор, 1978.

8. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЕКЗАМЕНУ

1. Синкретичне мистецтво первісного суспільства.
2. Класична античність в ідеалі калокагатії.
3. Міфологічна культура древніх греків.
4. Музично-педагогічна думка античної доби у працях Платона і Арістотеля.
5. Педагогічна діяльність видатного педагога Древнього Риму Марка Фабія Квінтіліана.
6. Теологічне світосприйняття доби Середньовіччя.
7. Унісонний церковний спів як символ мистецтва доби Середньовіччя.
8. Реформаторська діяльність Гвідо із Ареццо.
9. Антропоцентрична система світосприйняття за доби Відродження.
10. Поява гомофонного стилю в музиці, реформа нотного письма, виникнення нових музичних жанрів за доби Відродження.
11. Створення шкіл індивідуальної музичної майстерності: Г.Дюфаї, О.Лассо, Дж.Царліно, Дж.Палестріна та ін.
12. Доба Просвітництва як епоха розуму і науково-технічного перевороту, абсолютизація раціонального типу мислення.
13. «Велика дидактика» Я.А.Коменського.
14. Педагогічні погляди Дж.Локка.
15. Організація музичної освіти за доби Просвітництва: метризи, капели, сирітські притулки (conservatorio).
16. Педагогічна діяльність та методика навчання співу Й.-Г.Песталоцці.
17. Загальна характеристика епохи XIX століття.
18. Основні художні напрями епохи: класицизм, романтизм, реалізм.
19. Музично-педагогічні школи М.Клименті, К.Черні, Ф.Шопена, Ф.Ліста.
20. Цифровий нотопис П.Галена та методика Е.Шеве.
21. Метод Тонік Соль-фа навчання музики С.Глоувер і Дж.Кервена.
22. Суперечності та недоліки масової музичної освіти XIX ст.
23. Створення цілісних систем масового музичного виховання дітей (Е.Жак-Далькроза, К.Орфа, З.Кодая, Б.Трічкова та ін.) як основна тенденція розвитку західноєвропейської музичної педагогіки XX століття.
24. Система музично-ритмічного виховання Е.Жак-Далькроза.
25. Педагогічні ідеї К.Орфа («Шульверк»).

26. Елементарне музикування за системою К.Орфа як основа дитячої музичної творчості.

27. Педагогічна система З.Кодая як поєднання народного з високопрофесійним, вирішення музично-педагогічних проблем на національних засадах.

28. Метод «Столбіца» Б.Трічкова як візуалізація музичного навчання.

29. Новаторство методичної системи музичного виховання дітей М.Монтессорі.

30. Значення національних педагогічних систем музичного виховання дітей К.Орфа, З.Кодая, Б.Трічкова.